

СТИЛОВИ РАЗНОВИДНОСТИ В НАУЧНИТЕ ТРУДОВЕ НА МАРИН ДРИНОВ

Н. Николова

Николова, Н. Стилони разновидности в научните трудове на Марин Дринов

Марин Дринов е един от първите български учени, който продължава и обогатява възрожденската традиция, като разработва на широка научна основа проблемите на нашия книжовен език на нивото на филологическата научна мисъл на своето време. Разнообразна е проблематиката на Дриновото творчество – значими са научните му изследвания от сферите на научен, административен (официално-делови) и публицистичен стил. В статията се анализират характерните езикови особености и се посочва стилового многообразие в научните трудове на Марин Дринов.

Ключови думи: Марин Дринов, стил, научен стил, административен (официално-делови) стил, публицистичен стил.

Николова, Н. Разновидности стилиа в научних трудах Марина Дринова

Марин Дринов – один из первых болгарских ученых, который продолжает и обогащает традицию эпохи Возрождения, разрабатывая на широкой научной основе проблемы болгарского литературного языка на уровне филологической научной мысли своего времени. Разнообразна проблематика творчества Дринова – значимы его научные исследования в сферах научного, административного (официально-делового), публицистического стилей. В статье анализируются характерные языковые особенности и указывается на стиловое многообразие в научных трудах Марина Дринова.

Ключевые слова: Марин Дринов, стиль, научный стиль, административный (официально-деловой) стиль, публицистический стиль.

Nikolova, N. Stylistic Variations in Marin Drinov's scientific works

Marin Drinov is one of the first Bulgarian scientists who continues and enriches the Renaissance tradition, developing problems of Bulgarian literary language on a broad scientific basis at the level of philological scientific thought of his time. The topics of Drinov's works are diverse - his scientific research is important in the fields of scientific, administrative (official - business) and journalistic styles. The paper analyzes the characteristic linguistic features and highlights the stylistic diversity of Marin Drinov's scientific works.

Keywords: Marin Drinov, style, scientific style, administrative (official - business) style, nonfiction style.

През третата четвърт на XIX в. определяща роля за българския книжовен език и неговото утвърждаване като фактор на културнонационалния подем и националното съзнание имат филологическите и творческите търсения на личности, между които е и Марин Дринов. Наследил книжовноезиковите традиции от своите предшественици, докоснал се до постиженията на чуждестранните лингвисти от световна класа, Марин Дринов притежава дълбока и проникваща научна мисъл.

Като ерудиран учен Марин Дринов създава фундаментални трудове в българското езикознание. Той е добър популяризатор на научните знания за българския език и езикова култура. Голяма част от неговия живот е извън България, където е имал възможност да изследва редица неизвестни ръкописи и исторически извори, ценни и важни за българското езикознание.

Публицистичното и научно творчество на Марин Дринов е обемно, богато на теми, проблеми и актуално. То се ражда като резултат на осъзнаване на потребността да се разпространяват научните идеи сред съвременниците му. За изследователя това творчество е неизчерпаем източник не само на сведения за самия учен, за неговия кръг от интереси, връзки и контакти, но най-вече на идеи, научни тези и позиции, очертаващи завършената хуманитаристична философия, в която намират своето място теоретичните въпроси за българския книжовен език.

Неговите трудове са издадени в София под редакцията на проф. В. Златарски: Том 1. Трудове на М. С. Дринова по българска и славянска история. София, 1909; Том 2. Трудове на М. С. Дринова. Съдържащи: I. Българска църковна история; II. Езикознание, литературна история, етнография и народни умотворения. София, 1911; Том 3. Трудове на М. С. Дринова. Съдържащи: I. Публицистични статии; II. Служебни записки, наредби и разпоредби; III. Критични оценки и отзиви; IV. Поменици. София, 1915¹.

Голямо е стилово многообразие в творчеството на Марин Дринов. Според характерните стилистични особености трудовете на Дринов могат да бъдат класифицирани в: научен, административен (официално-делови) и публицистичен стил.

В езиковедската литература съществуват многобройни дефиниции за понятието стил. Приемаме определението на Л. Андрейчин: „Стил или слог е характерен начин на използване на изразните средства в речта, който зависи от различни фактори (предмет и цел на изказването, индивидуална особеност на автора, традиция и др.)“². Определен вид текст като представителен за функционалната разновидност на езика се мотивира от факта, че „стиловете на речта не могат да функционират във всички случаи като нещо напълно еднородно“ и се проявяват чрез „кръг от композиционно-речеви схеми (жанрове), системата на които съставя определен функционален стил“³.

I. Научен стил

Основните фактори, които определят спецификата на новоизграждащия се български книжовен език: липса на установена единна езикова формация, осигуряваща плавен преход от диалект към книжовен език; ускорено развитие, резултат от стремежа да се достигне равнището на напредналите книжовни езици; влияние на старобългарската книжовна традиция⁴; роля на стабилните езикови системи за лексикалното и терминологичното обогатяване – активно въздействат и върху процеса на функционалната стилистична диференциация на езика ни през третата четвърт на XIX в.⁵

Л. Андрейчин отбелязва, че в научно-популярната книжнина не само се „утвърждават основните структурни особености на книжовния език“, но се създава и „основната терминология в различните области на знанието, застъпени в училищата“⁶.

Научно-популярните четива и учебната литература са важен етап при формирането на научния стил. Условието за същинското му изграждане като функционален вариант на съвременната книжовноезикова система се създават едва през последните десетилетия на XIX в., когато се осъществява цялостното преструктуриране на обществено-политическата и културно-историческата обстановка у нас⁷.

В „Поглед върху произхода на българския народ и началото на българската история“, „Исторически преглед на българската църква от самото ѝ начало и до днес“, „Нови паметници за историята на българите и техните съседи“ и др. на Марин Дринов се срещат множество научни исторически термини, например:

род – в значение ’множество хора с общо потекло и минало; племе’

От тези многобройни Трако-Иллирски племена само на едно е било речено да си остави името в историята и да играе велика роля в съдбата на човеческият род – то е Македонското (Съч. 1.7).

племе – в значение ’в докласовото общество – общност от хора, които са свързани с родови отношения, общ произход, език и територия’

Такива взаимни отношения се установиха и между Южните Славенски племена, откакто те се разделиха по Балканския полуостров (Съч. 1.31).

народ – в значение ’всички граждани на една държава’

Така далече от светът, в оградите на някой манастир, вардила се е да не погине паметта за българската старина и представата за българския народ (Съч. 1.116).

Кръстоносци – в значение ’участници в кръстоносни походи, първоначално имащи на дрехата си кръст от червена материя’

Българска земя я наричат така също старите норвежки саги, които разказват за преминаването на норвежките кръстоносци през Балканския полуостров, в 1154 год. (Съч. 1.570).

маджари – в значение ’древен народ от азиатски произход, населявал територията на днешна Унгария’

Вън от всяко съмнение е това, че тук византийците са били подпомогнати от маджарите, на които не допадало, дето Стефан Неман се стараел да разреши владенията си на своя собствена глава и за своя собствена сметка (Съч. 1.572).

италиянец – в значение ’мъж, лице от основното население на Италия’

То се среща в едно писмо, писано в София преди 235 г. от един **италиянец** Джовани Киаромани, когато он е минавал през тоя град, на император Леополд I, до Турския султан Мохамед IV (Съч. 1.642).

империя – в значение 'голяма могъща колониална държава, която се управлява от император'

Тъй тези нечакани гости постъпиха във Восточната Римска **империя** почти 25 години, а пак когато им не остана вече какво да опустошават, те в 402 се вдигнаха, та отидоха в Западната Римска **империя** (Съч. 1.12).

болярин – в значение 'титла на благородник, който принадлежал към висшия слой на феодалната класа в България от IX до XIV в., или лице с такава титла'

Българският цар Борис прие Христовата вяра и, като я припозна за главна вяра в царството си, повели на **болярите** си и на всичките си поданици да я приемат и те (Съч. 2.13).

княз – в значение 'титла на монарха на Княжество България (1878–1908) или лице с такава титла'

Па и първият млад български **княз** надали щеше да дохожда там, дето също да поиска и да получи от Свищовското Велико Народно Събрание ония злополучни пълномощия, които струваха толкова скъпо на българския народ не само от към материална страна, но и от морална (Съч. 3.175).

цар – в значение 'титла на български владетел, монарх или лице с такава титла'

Българският **цар** по онова време особено се нуждаеше от папската помощ (Съч. 2.68).

крал – в значение 'в някои страни с монархическо управление – титла на владетел, на монарх или лице, което носи такава титла'

В 1365 г. Унгарският **крал** Людовик Великий нападна с голяма войска Българското царство и отне от него Видинската област, която я държа под властта си три-четири години (Съч. 1.63).

За постигането на ясност, логичност, стегнатост на научното изложение спомага не само употребата на терминологично функциониращите словоформи, но и наборът от устойчиви словосъчетания, които също са част от основния езиков апарат на всеки тип научно мислене. В историческите съчинения на Марин Дринов, под влияние на чуждата историческа литература са попаднали значителен брой фразеологични словосъчетания, които бихме могли да разделим в две основни групи⁸:

1. Устойчиви словосъчетания, които са се запазили и до днес,

например: *политически характер, народни интереси, политически съюз и др.*

Макар и да не е означено в него, къде и кога е писано, но от съдържанието му се види, че е писано в Рим около 1572. Монембазийският митрополит Макарий по това време е играл доста голяма политическа роля, и може да се мисли, че сношенията на патриарха Гаврил I с него са имали **политически характер** (Съч. 1.77).

Тук може да се рече само за това, до колко това желание на българите е законно от гледна точка на естественото право, а особено изпълнението на това желание до колко заплашва действителните **народни интереси** на гърците, интереси, за запазването на които бе обърнато особено внимание от Берлинския конгрес (Съч. 3.61).

За достоверно се знае, че тези славяни, откакто с общи сили отнеха от Византийската империя земите, в които се заселиха, не можеха да съставят едно политическо тяло или поне един **политически съюз**: всяко племе е искало да живее особено, под свое племенно име (Съч. 1.30).

2. Устойчиви словосъчетания, в които единият от компонентите

запазва езиковите особености на източника, от който е заимстван (предимно руски език), например: *варварски вторжения, велики полководци, славянските полчища, национални жиздители и др.*

Те повечето живееха по градищата, от които както видяхме по-голямата част са разорени до дъното във времето на честите **варварски вторжения** (Съч. 1.15).

Неговите велики полководци с големи усилия можеха най-после да разрешат византийските граници пак до Дунав, като отблъснаха за малко време зад него варварските полчища като ги въоръжиха с един изкусен начин, един против друг (Съч. 1.15).

В 548 г. говори се, че славянските полчища дошли даже до Дурацоу (Съч. 2.20).

А как са у нас тези нравствени сили, тези национални жиздители (Съч. 3.13).

Стилистичният нюанс на обобщеност, научност, стегнатост на историческото изложение се постига чрез употребата на значителен брой абстрактни съществителни, съставлящи основния пласт на историческата терминология⁹. Например: *владичество* (Съч. 2.100); *господарство* (Съч. 1.85); *царство* (Съч. 2.15); *княжество* (Съч. 1.6); *кралство* (Съч. 1.76); *посолство* (Съч. 2.86); *правителство* (Съч. 1.152); *независимост* (Съч. 3.350); *империя* (Съч. 1.12); *династия* (Съч. 1.75); *нация* (Съч. 1.34); *коалиция* (Съч. 3.488); *дипломация* (Съч. 3.488); *администрация* (Съч. 1.143); *убеждение* (Съч. 2.76); *обединение* (Съч. 1.33) и др.

Стилистично значими в научния тип повествование са сложните думи (композитуми), които често се срещат в Дриновите научни трудове: *родоначалник* (Съч. 1.36); *чуждоземци* (Съч. 1.260); *бързопечатница* (Съч. 2.425); *книгоиздател* (Съч. 2.427); *книголюбец* (Съч. 3.216); *свещенноначалници* (Съч. 2.3); *иконоборец* (Съч. 2.254) и др.

Марин Дринов има изключителни заслуги за утвърждаването и развитието на научния стил, чрез употребата на множество исторически и научни термини в различни области на научното познание.

II. Административен стил (официално-делови стил)

Административният стил, наричан още официално-делови, обслужва общуването в областта на административния живот на държавата. В съвременния книжовен език се дефинират следните подстиливе на административния стил в зависимост от характера на административния текст:

1. Законодателен (нормативни актове – законови и подзаконови)

Законовите уреждат обществените отношения – закон, кодекс. Подзаконовите се свързват с разпоредителната и изпълнителната дейност в държавата: правилници, наредби, протоколи, инструкции, укази и др.

2. Административно-канцеларски – канцеларски документи (заповед, протокол, договор, делови документ, препоръка, характеристика, справка, пълномощно и др.).

3. Дипломатически – нота, комюнике, конвенция, меморандум.

Административният стил съществува предимно в писмена форма на езика, с изключение на някои разновидности, напр. служебни диалози и речи и под. Деловата реч обслужва сферата на официално-деловите отношения и функционира в областта на правото и политиката. Тези извънлингвистични фактори обуславят и особените езикови средства, с помощта на които се оформя и изгражда официално-деловият стил като сложна и нормативна езикова система. За официално-деловата реч са характерни стилистичен оттенък на предписание и задължителност, тъй като в законите и в официалните документи намират израз нормативните и предписващите функции на правото, установено от държавната власт¹⁰.

Характерните черти на деловия стил са неговата изчерпателност, конкретност, точност, яснота, лаконичност. Стремешът към точност и еднозначност обуславя, от една страна, еднотипното оформяне на административните документи, от втора, в лексикално отношение имат значение определен кръг думи като израз на установени понятия, свързани с начина на изразяване и формулиране на административните положения, а от трета, важна страна е и оформянето със специфични средства на синтактичното композиране¹¹. Важна особеност на официално-деловия стил е неговата консервативност, т.е. спазването на традицията както в регламентирането на жанровата структура, така и в използването на установени шаблони и изисквания при употребата на езиковите средства.

Марин Дринов е министър на просвещението и народните дела (1878–1879). Той разработва серия важни циркулярни писма и програми, отнасящи се до училищното обучение. Дринов съставя програмите за народните училища и „Привременни правила за реалните училища“. Той взима участие и в разработването на програми за класическите гимназии¹². Наложило се е и да редактира няколко параграфа, а именно отнасящи се до вероизповеданието и просвещението. Параграфът, в който става дума за църквата, влиза след това в окончателния вариант на Конституцията с предложената от Дринов редакция¹³.

Дринов взема активно участие в работата на Учредителното събрание в Търново, открито на 10 февруари 1879 г. На 14 март, на едно от заседанията на събранието, прочел съставената от него „Записка за дейността на временното руско управление в България“. Той взема участие в заседанията на специалната комисия по изработване основите на Конституцията¹⁴. По-късно през 1904 г. в статия за изработването на Търновската конституция той подробно разказва за своето участие в това отговорно дело¹⁵.

При наблюдение върху текстовете на Марин Дринов се забелязва честа употреба на съществителни имена, главно с абстрактно значение, като: *регламент* (Съч. 3.164); *наредба* (Съч. 2.14); *ратификациите* (Съч. 3.165); *договор* (Съч. 3.142); *разпоредения* (Съч. 3.170); *реформи* (Съч. 3.144); *преговори* (Съч. 2.223); *споразумение* (Съч. 3.120); *разрешение* (Съч. 2.32); *уверения* (Съч. 2.255); *съгласието* (Съч. 3.63); *решение* (Съч. 2.23); *разпоредения* (Съч. 1.350); *предложение* (Съч. 2.19); *убеждения* (Съч. 2.82); *мнение* (Съч. 2.36) и др.

За административния стил са характерни сложните изречения, както и някои вметнати изрази, които се срещат и в езика на Марин Дринов, например:

Като се има предвид, че настоящата 1878/1879 учебна година изтича и ще се започнат изпитите на учениците в управляемата от Вас училище, считам за нужно да Ви съобщя следните наставления за ръководство при извършване на изпитите (Съч. 3.120);

*Към решението на императорския комисар да състави учредително събрание, повечето от народни избраници, **неодобрително** се отнесоха някои лица, **особено** от дипломатическите сфери (Съч. 3.166);*

Доста е да припомним, че към обсъждането на проекта събранието може да пристъпи едва на 22 март, когато до назначения в Берлинския трактат за тази работа остават около две недели време (Съч. 3.172);

*Като Ви изпращам приложените при настоящето Правила за привременни педагогически курсове, **предлагам Ви** незабавно да пристъпите към нужните приготовления за отварянето на 20 август в някой от градовете във вашия окръг педагогически курс, ако намирате, че той е необходим за учителите от този окръг (Съч. 3.116);*

*И така, като остави на населението да се грижи за материалната страна на училищното дело, управлението пое на себе си да се грижи така за нравствената страна на това дело, **именно**: (Съч. 3.156);*

*Като се занимавал с **гореизложените** организационни работи, отделът на вътрешните дела в същото време се е грижел и за съдбата на бежанците, които и след Берлинския договор постоянно и от различни страни **непрестават** да дохождат в пределите на Българското княжество и в губерниите Пловдивска и Сливенска (Съч. 3.148);*

Освен това, вземени са мерки, за да се отворят и по-горни училища, каквито по-преди не е имала България и които на сегашно време ѝ са много потребни (Съч. 3.156);

*Поради всичко това в църковните работи управлението се е ограничавало само със следващата, **така да се рече**, чисто външна деятелност (Съч. 3.158).*

От приведените примери е видно, че посочените по-характерни синтактични особености на деловия стил са присъщи както на тях, така и на съвременните административни документи: разширени сложни изречения за комплексно представяне на деловите факти в тяхната йерархическа последователност, както и емоционално неутрални изречения. Стремехът към точност, ясност и еднозначност обуславя най-ярката черта на деловия стил – високата степен на стандартизация, т.е. свеждането на езиковите средства към типови образци, стереотипни думи и словосъчетания, които придават деловитостта, затвореността на деловия стил¹⁶.

Общоприето е схващането, че административният стил обслужва административния живот на държавата. Марин Дринов активно участва в обществено-политическия живот на България, изработва и редактира наредби, програми, устави, за което има изключителни заслуги за утвърждаването и развитието на административния стил.

III. Публицистичен стил

Изразните средства в изследваните писмени трудове на Марин Дринов отвеждат към публицистичния стил, тъй като отразяват обществено-политическия живот през третата четвърт на XIX в. Актуални и общественозначими са борбата за политическа и църковна независимост и борбата против социалния потисник.

Публицистични статии в научните трудове на Марин Дринов са: „Страшни ли са за народността ни фанариотите и йезуитите?“, „За сегашното Всемирно изложение в Париж“, „Писмо до българската интелигенция“, „Българско литературно дружество“, „Празника на Ян Хус в Прага“ и др.

При жанрово диференциране на книжнината честотата на употреба на някои изразни средства е по-висока и по този начин тези изразни средства получават стилистична оцененост.

Към изброените неутрални названия за лица, отнасящи се към тази лексика, се очертава и един слой думи, които се откриват при стилистична употреба на обществено-политическата лексика. Този факт показва, че на отделните обществено-политически понятия Марин Дринов придава експресивно-оценъчен характер. С положителна емоционална оценка се свързват лексемите, назоваващи понятия за лица, като: *освободител* (Съч. 3.81), *избавител* (Съч. 2.81), *родолюбец* (Съч. 2.475), *патриоти* (Съч. 3.479). Например:

*Знаем още, че православните Гръцки жители с радост го посрещаха и с готовност му отваряха градовете си, като го прославяха като свой **избавител** и **освободител** (Съч. 2.81);*

*Руварац мисли, че споменатият тук Христофор Богданич Миятович трябва да е дядо на сегашния сръбски дипломат и писател Миятович и че той, види се, е бил българин, та още и български **родолюбец** (Съч. 2.475).*

В публицистичните текстове на Марин Дринов се срещат лексеми, употребени като изразители на отрицателна оценка. Чрез употребата им в преносен смисъл и посредством емоционално обогатената лексика Марин Дринов цели по-силно въздействие. Така например „хунните“ ги нарича със следните лексеми, съдържащи в себе си отрицателна оценка: **варвари** (Съч. 1.12), например:

*Не изминаха и 50 години, откакто вест-готите оставиха Балканския полуостров, ето че го нагънаха нови **варвари**, още по-страшни, още по-буйни. То бяха пак хунните (Съч. 1.12).*

Марин Дринов назовава „фанариотите“ и „иезуитите“ – **богохулци** (Съч. 3.6), например:

*Тъй тези **богохулци**, които срамят Исусовото име, наричат своята цел! (Съч. 3.6).*

Книжовникът изразява възмущение към българите, които се учат да четат и говорят на гръцки и се срамуват от българския език. Тях той нарича „**отцержугатели**“ (Съч. 1.124) например:

*„О, неразумне и юроде!“, казва той в предисловието си на тези **отцержугатели**, „поради что ся срамиши да ся наречеш болгарин, и не четии по свой язык, и не думаш“ (Съч. 1.124).*

Към пейоративните изразни средства в текстовете на Марин Дринов се срещат и думите **тиранин** (Съч. 2.308) и **грабители** (Съч. 1.544) с които той изразява отношението си към турците например:

*Още през 1673 г., когато турците бяха умствени в войната си с Полша, българите, както и сръбите са били нагласени с господарите на Влашко и Молдовия да се вдигнат срещу обичая **тиранин** (Съч. 2.308);*

*Но във военно време са били задължени да участват в турските военни походи, в които са се отличавали като особено страшни разорители и **грабители** (Съч. 1.544).*

Чрез употребата на оценъчната лексика в трудовете на Марин Дринов се постига по-силно емоционално въздействие, което придава на неговите текстове публицистичен характер. Например: *грабителни дружини* (Съч. 1.18); *сръбските ругатели* (Съч. 1.126); *опасен неприятел* (Съч. 1.576) и др.

*Но тук, като ги безпокоиха и не им даваха мира много равноплеменни **грабителни дружини**, те скоро захванаха да минават на Балканския полуостров и да заселяват там запустелите страни (Съч. 1.18);*

*При това той напомня на **сръбските ругатели** българите да не забравят, че техните братя, „кои са на турците поданица, са прости, нещастни като българи“ (Съч. 1.126);*

Борил се стараел всякак да отстрани по някакъв начин своя опасен неприятел и успял, както се вижда, да го изгони от владенията си (Съч. 1.576).

В писмените текстове на Марин Дринов емоционално-оценъчната епитетика се доближава до възрожденската публицистика, т.е. среща се същата стереотипност. Особено силно е емоционалното въздействие на метафоричните епитети, отличаващи се с оценъчна функция, например: *късогледни съветници* (Съч. 1.325) и др.

Тогавашното българско поколение, което бе пораснало в бурно войнствено време, беше навикнало да се слави с победите си над византийците и да гледа на империята им като на една сянка, – това българско поколение не е могло да гледа с добро око тая опака политика на късогледите съветници Петрови (Съч. 1.325).

Публицистиката на Марин Дринов е само един етап, защото в своята езиково-стилистична структура тя включва не само проверените и утвърдени вече от езиковата практика на предходните публицисти средства, но и нови – резултат от върно схващане на закономерностите на езика за създаване на емоционално-изразни средства. Дринов е от онези политици и публицисти, които проявяват широка осведоменост върху чуждия печат, интересуват се живо от международния живот и изказаните мнения по международните въпроси, преценяват критично всеки политически възглед. Яркото, остро, а на места и сатирично изобличение на народните врагове се откроява в публицистичните текстове на Марин Дринов. Отличителна черта на Дриновата синонимика е, че той подбира синоними, които силно да въздействат и да разкриват явленията откъм тези страни и в такава светлина, в каквата се срещат в обществото. Езиковата практика на Марин Дринов оставя трайни следи в развитието на публицистичния стил.

Марин Дринов е един от нормализаторите в областта на функционалното изграждане на новобългарския книжовен език главно за три стила: научен, административен и публицистичен. Теоретичните филологически възгледи и научни концепции на Марин Дринов трайно са вписани в науката за българския език. Неговите заслуги се осмислят в един широк исторически и културен аспект.

¹ Текстове, ексерпирани от произведенията на М. Дринов, са нормализирани от автора.

² *Андрейчин, Л.* Стил и езиково майсторство. Стилистика. // На езиков пост. С., 1961, с. 161.

³ *Чизмаров, Д.* Стилистика на българския книжовен език. С., 1982, с. 18.

⁴ *Балтова, Ю.* Начало и развитие на научния стил в новобългарския книжовен език и отражение на този процес в словообразуването. // Български език, 1980, № 1, с. 40.

⁵ *Гърдева, М.* Заслугите на Марин Дринов за изграждането на научния стил на българския книжовен език. // Трудове на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. Т. 31, кн. 2. В. Търново: Филологически факултет, 1995 / УИ „Св. св. Кирил и Методий“, 2001, с. 135.

⁶ *Андрейчин, Л.* Специфични въпроси при формирането на съвременния български език. // Из историята на нашето езиково строителство. С., 1977, с. 23.

⁷ История на новобългарския книжовен език. С., БАН, 1989, с. 270.

⁸ *Гърдева, М.* Заслугите на Марин Дринов за изграждането на научния стил на българския книжовен език. // Трудове на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. Т. 31, кн. 2. В. Търново: Филологически факултет, 1995 / УИ „Св. св. Кирил и Методий“, 2001, с. 138.

⁹ Пак там, с. 142.

¹⁰ *Бояджиев, Т.* Българска лексикология. С., 2002, с. 285.

¹¹ *Вж. Русинов, Р.* Синтактични особености на административния стил. // Практическа стилистика. С., 1972, с. 36–39.

¹² *Горина, Л.* Марин Дринов – историк и обществен деец. С., БАН, 2006, с. 120.

¹³ Пак там, с. 123.

¹⁴ Пак там, с. 125.

¹⁵ Пак там, с. 122.

¹⁶ *Симеонова, М.* Лингво-стилистични особености, свързани с административния стил. // Езикът на Васил Левски. С., 2002, с. 59.